

AVP-FRACTIE

NOTITIE VAN DE AVP-FRACTIE INZAKE HET FINANCIËEL KADER 2018

Aruba, 21 mei 2018

Aanleiding

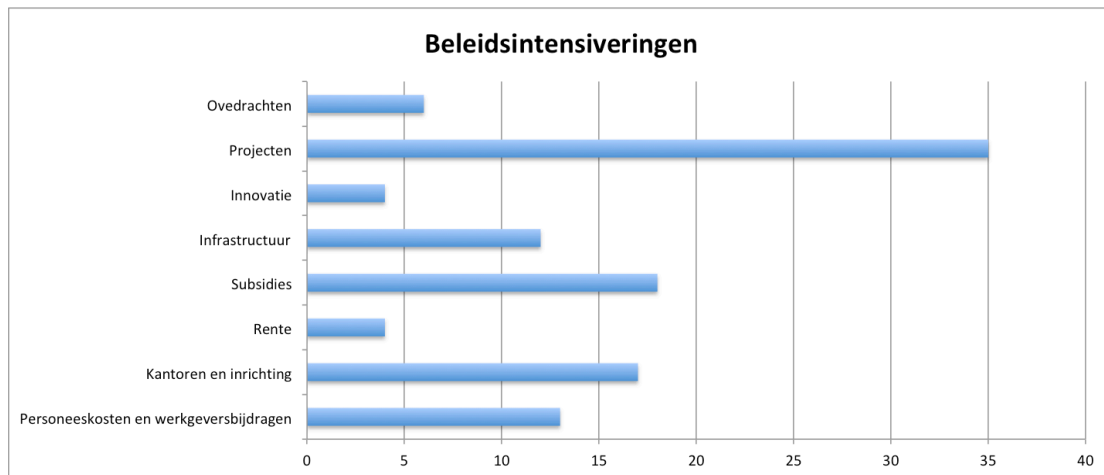
Onlangs hebben de coalitiepartners de landsverordening tot vaststelling van de begrotingen van de ministeries van het Land over het dienstjaar 2018 goedgekeurd (Bijlage 1). In vergelijking met de voorlopige realisatie van de uitgaven en inkomsten over 2017, zoals gepresenteerd in de Uitvoeringsrapportage aan het einde van de laatste kwartaal (Bijlage 2), zijn de uitgaven in de gewone en kapitaaldienst van de begroting met 125 miljoen florin, ofwel 2,5% BBP, toegenomen (zie onderstaande tabel). De aanvankelijk aangekondigde afname in begrotingsuitgaven bleef achter. Na vijf Nota's van Wijziging buiten het zicht van het College Aruba financieel toezicht (CAft), is de landsverordening Aruba financieel toezicht (LAft) terzijde geschoven en zijn de kosten van de ministeries aanzienlijk toegenomen. In haar brief d.d. 18 april jl. stelt het CAft dat in de ontwerpbegroting 2018 gepresenteerde tekort voornamelijk wordt veroorzaakt door beleidsintensiveringen¹. Het kabinetsbeleid legt met de begroting 2018 een onverantwoord beslag op de verduurzaming van de overheidsfinanciën en sociaal-economische vooruitzichten.

In Afl miljoen	URK4 (2017)	toename	B2018	Toelichting
UITGAVEN			Intensiveringen 2018	
Kosten Gewone Dienst	1380.2		1424.6	
Landsbijdrage AZV			33.6	Uitgaven AZV ongewijzigd; opbrengst BAZV naar inkomsten in begroting)
Investerings Kapitaaldienst	41.2		88.9	
Totale Uitgaven	1421.3	125.7	1547.1	waarvan Afl 106 miljoen aan beleidsintensiveringen
INKOMSTEN			Lastenverzwaring 2018	
Middelen Gewone Dienst	1216.2		1330.3	
Middelen AZV			33.6	Opbrengst verhoging BAZV
Middelen Kapitaaldienst	47.9		33.3	
Totale Inkomsten	1264.1	133	1397.2	waarvan 134.9 aan belastingverhoging

Uitgaven

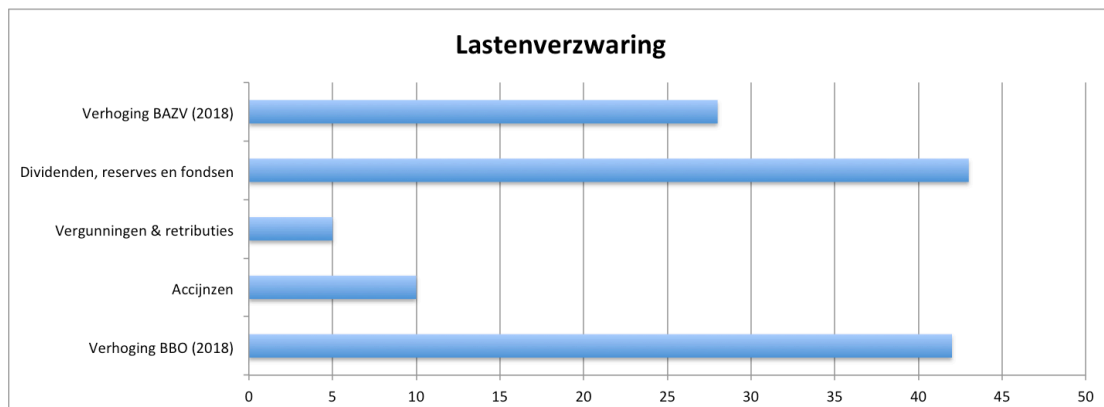
De beleidsintensiveringen bevinden zich voornamelijk in personeelsgerelateerde uitgaven en kantoorinrichting; goed voor een toename van respectievelijk 13 (10% van de totale toename) en 17 miljoen (14% van de totale toename) in vergelijking tot de voorlopige realisatie van de begroting 2017. Investeringsprojecten in de infrastructuur nemen over de gehele linie met 35 miljoen (28% van de totale toename) toe, alsmede 18 miljoen (14% van de totale toename) aan subsidies. Het personeelsaantal is in januari en februari 2018 met meer dan 100 fte's toegenomen; de daaropvolgende maanden heeft de toename van personeel zich voortgezet buiten het zicht van de Staten van Aruba.

¹Verzoek om nadere informatie cf. artikel 8 LAft, College Aruba financieel toezicht, 18 april 2018

Inkomsten

Om deze uitgaven te dekken heeft de regering haar inkomsten met meer dan 130 miljoen, ofwel 2,6% BBP verhoogd in 2018. De geraamde inkomsten zijn 11% meer dan in 2017. In 2018 houdt de regering rekening met 80 miljoen meer aan inkomsten door de crisishoofing bestaande uit de verhoging van de BBO, BAZV en accijnzen op minerale oliën. Daarnaast rekent de regering op 40 miljoen aan incidentele inkomsten uit dividenden van overheidsvennootschappen, reserves en fondsen, alsmede op 5 miljoen meer door de uitgifte van vergunningen, rechten en retributies. De incidentele inkomsten uit dividenden van de overheidsvennootschappen gaan ten koste van hun eigen investeringen. De aangekondigde verlaging van de water- en energietarieven als onderdeel van het compensatiepakket wordt hiermee ook uitgesteld.

Volledigheid

Om de effecten van de lastenverzwaring te mitigeren heeft de regering een compensatiepakket aangekondigd. Deze bestaat o.a. uit de verlaging van de AZV-premie voor gepensioneerden en een verhoging van de reparatietoeslag. Beide maatregelen kosten samen 30 miljoen. De eveneens aangekondigde de-fiscalisering over het pensioeninkomen kan tot 100 miljoen oplopen. Terwijl aan de inkomstenkant de opbrengsten uit de verhoging van de BBO, BAZV en accijnzen zijn verzekerd, is er geen zicht op het kostenplaatje van het door de

regering aangekondigde compensatiepakket. In tegenstelling tot het voorstel van onze fractie, heeft de regering aangegeven dat meevallers gedeeltelijk zullen worden gebruikt ten behoeve van de verlaging van het tekort. Het andere deel is bestemd voor nieuw beleid of voor beleid dat nog niet is begroot. De overheid voorziet *a priori* in additionele kosten gedurende het jaar en nieuwe investeringen die niet in de begroting zijn opgenomen.

Economische groei

De Centrale Bank presenteerde haar economische vooruitzichten voor 2018 overeenkomstig de groeiprognozes die de regering in de begroting en de meerjarenraming toepast. Echter, houden deze economische groeiprognozes geen rekening met de effecten van de crisishffing, noch met de kosten van het compensatiepakket. De beoogde economische groei zal lager uitvallen door lagere bestedingen, toenemende energieprijzen, alsmede de beoogde crisishffing.

In Afl miljoen	2015	2016	2017	2018(f)
BBP (Nominaal)	4,817.8	4,738.5	4,833.6	4,903.3
Nominale Groei (%)	1.6	-1.6	2	1.4
Reele Groei (%)	-0.5	-0.2	1.2	0.3

Bron: Centrale Bank van Aruba

Begrotingsnormen

De in de LAft vastgestelde begrotingsnormen voor 2015 (-3,7%)², 2016 (-2,0%)³ en voor 2017 voordat deze is gewijzigd in december 2017 (-0,5%)⁴ zijn bereikt zonder enige externe faciliteit of andere vorm van bijstand. De meerjaren uitgaven uit PPP projecten waren onderdeel van het meerjaren kader en opgenomen in de voorgaande begrotingen. De schuldtoename tot 87% in 2017 was voorzien in de LAft, dan wel met de voorwaarde dat deze zou afnemen bij het bereiken van het begrotingsoverschot in 2018. Een begrotingstekort van 3.0% voor 2018 betreft niet alleen een substantiële afwijking van de in de LAft vastgestelde normen, maar stelt de schuldafname bewust uit.

²Advies ex artikel 11.2 LAft op de vastgestelde begrotingswijzigingen 2015, College Aruba financieel toezicht, 28 januari 2016

³Advies ex artikel 11.2 LAft op de vastgestelde begrotingswijzigingen 2016, College Aruba financieel toezicht, 27 januari 2017

⁴Reactie op de toelichting van Aruba op advies vastgestelde begroting 2017, College Aruba financieel toezicht, 8 februari 2017

Conclusie

De realisatiecijfers over het dienstjaar 2017 dient vóór 1 juni 2018 aan de Algemene Rekenkamer te worden aangeboden en kan het tekort en de kostenstijging formeel worden vastgesteld. Het pad naar een begrotingsevenwicht en verlaging van de overheidsschuld, zoals door het voormalig kabinet wettelijk was vastgesteld, is “off-track” en “ondermijnt hierdoor de geloofwaardigheid van het begrotingsbeleid”⁵.

De aangekondigde crisisheffing bestaande uit de verhoging van de BBO, BAZV en accijnzen is ter financiering van het nieuw beleid van het kabinet. Bovendien is het compensatiepakket buiten beschouwing in de begroting en de meerjarenraming gelaten. Het is niet onwaarschijnlijk dat het begrotingstekort uiteindelijk hoger dan de met het CAft overeengekomen -3,0% zal uitvallen door deze zogenoemde uitverdieneffecten. Over enkele weken zal het definitieve CAft advies over de begroting 2018 openbaar worden.

Van oprechte bezuinigingen om het tekort van 3.0% weg te werken is geen sprake, omdat tijdens de begrotingsbehandeling de kosten zijn verhoogd zonder deze aan het CAft ter advisering te stellen. Door het expansief begrotingsbeleid schuift de regering de schuld- en tekort reductie de toekomst in.

⁵FitchAffirmsAruba's IDR at 'BBB-'; Revises Outlook toNegative, FitchRatings, 18 april 2018

Bijlage 1: Recapitulatie Begroting 2018

Recapitulatie ontwerpbegroting 2018

	Begroting 2017 incl BW	Ontwerp begroting 2018	1ste Concept NvW 2018	2ste Concept NvW 2018	Ontwerp begroting 2018 incl concept NvW 2018	Verschil OB 18 tov B17
KOSTEN						
Personeel	379.355.200	372.479.300	530.500	9.817.300	382.827.100	3.471.900
Werkgeversbijdrage	95.682.900	98.073.400	50.000	1.818.500	99.941.900	4.259.000
Goederen & diensten	174.350.900	185.796.200	-2.251.500	7.057.600	190.602.300	16.251.400
Rente	215.347.200	216.642.200	2.752.000	0	219.394.200	4.047.000
Subsidies	199.993.200	219.885.400	0	-1.810.900	218.074.500	18.081.300
Overdrachten	149.607.500	146.635.900	0	192.000	146.827.900	-2.779.600
Afschrijvingen	32.254.500	26.937.300	0	0	26.937.300	-5.317.200
Verrekeningen & bijdragen	156.167.200	137.578.100	2.541.800	-5.493.900	134.626.000	-21.541.200
Totaal	1.402.758.600	1.404.027.800	3.622.800	11.580.600	1.419.231.200	16.472.600
MIDDELEN						
Directe belastingen	601.000.000	600.250.000	0	0	600.250.000	-750.000
Indirecte belastingen	462.850.500	517.555.500	0	0	517.555.500	54.705.000
Rechtsbijstand	25.236.200	25.393.700	0	-2.750.000	22.643.700	-2.592.500
Rechten, boeten & overig	41.822.600	35.415.100	0	0	35.415.100	-6.407.500
Renten	381.000	339.000	0	0	339.000	-42.000
Niet belastingopbrengsten	62.346.600	53.052.400	39.300.000	870.600	93.223.000	30.876.400
Landsbedrijven & fondsen	6.065.000	1.483.000	3.041.800	750.000	5.274.800	-790.200
Overige ontvangsten	50.136.800	50.131.300	0	0	50.131.300	-5.500
Totaal	1.249.838.700	1.283.620.000	42.341.800	-1.129.400	1.324.832.400	74.993.700
Exploitatietekort (-overschot)	152.919.900	120.407.800	-38.719.000	12.710.000	94.398.800	-58.521.100
KAPITAALUITGAVEN						
Investerings	12.143.800	67.278.000	-3.500.000	-12.710.000	51.068.000	38.924.200
Lokale vermogensoverdrachten	5.175.000	5.060.000	630.000	0	5.690.000	515.000
Lokale kredietverlening	29.000.000	32.000.000	0	0	32.000.000	3.000.000
Rolover schatkistpromessen	73.000.000	203.000.000	0	0	203.000.000	130.000.000
Aflossing LV & VV	414.252.200	407.912.000	0	-70.750.000	337.162.000	-77.090.200
Totaal	533.571.000	715.250.000	-2.870.000	-83.460.000	628.920.000	95.349.000
FINANCIERINGSMIDDELEN						
Verkoop onr. goederen en grond	0	0	0	0	0	0
Kapitaalontvangsten	6.146.100	0	0	0	0	-6.146.100
Lokale kredietaflossing	6.275.000	6.317.000	0	0	6.317.000	42.000
Rolover schatkistpromessen	73.000.000	203.000.000	0	0	203.000.000	130.000.000
Reserves	0	0	0	0	0	0
Vrijgekomen afschrijvingen	32.254.500	26.937.300	0	0	26.937.300	-5.317.200
Totaal	117.675.600	236.254.300	0	0	236.254.300	118.578.700
Tekort kapitaaldienst	415.895.400	478.995.700	-2.870.000	-83.460.000	392.665.700	-23.229.700
Aflossingen	414.252.200	407.912.000	0	-70.750.000	337.162.000	-77.090.200
Netto saldo kapitaaldienst	1.643.200	71.083.700	-2.870.000	-12.710.000	55.503.700	53.860.500
Financieringsbehoefte	568.815.300	599.403.500	-41.589.000	-70.750.000	487.064.500	-81.750.800
Aflossingen	414.252.200	407.912.000	0	-70.750.000	337.162.000	-77.090.200
Financieringstekort	154.563.100	191.491.500	-41.589.000	0	149.902.500	-4.660.600
BBP	4.912.600.000	5.004.400.000	5.004.400.000	5.004.400.000	5.004.400.000	91.800.000
Netto financieringsbehoefte tov BBP	3,1%	3,8%	-0,8%	0,0%	3,0%	-0,2%
Norm financieel kader	0,5%	3,0%	0,0%	0,0%	3,0%	2,5%
Max financieringstekort	24.563.000	150.132.000	0	0	150.132.000	125.569.000
Verschil tov financieel kader (te bezuinigen)	130.000.100	41.359.500	-41.589.000	0	-229.500	-130.229.600

Bron: Recapitulatie Begroting 2018

Bijlage 2: Exploitatieresultaat 2017

Tabel 2.1: Exploitatieresultaat over 2017

Middelen	t/m 31 dec 2017	Begroot 2017	% Begrotings-uitputting
<i>Directe belastingen</i>	581.584.224	601.000.000	96,8%
<i>Indirecte belastingen</i>	451.238.690	462.850.500	97,5%
<i>Retributies, leges & rechten</i>	24.210.143	25.236.200	95,9%
<i>Rechten, boeten & overig</i>	35.416.780	41.822.600	84,7%
<i>Rente</i>	314.111	381.000	82,4%
<i>Niet-belastingopbrengsten</i>	68.249.943	62.346.600	109,5%
<i>Landsbedrijven en fondsen</i>	5.963.645	6.065.000	98,3%
<i>Overige ontvangsten</i>	49.232.057	50.136.800	98,2%
	1.216.209.593	1.249.838.700	97,3%

Kosten	t/m 31 dec 2017	Begroot 2017	% Begrotings-uitputting
<i>Personeel</i>	377.178.197	379.355.200	99,4%
<i>Werkgeversbijdragen</i>	96.929.556	95.682.900	101,3%
<i>Goederen en diensten</i>	153.187.409	174.350.900	87,9%
<i>Rente LV & VV</i>	222.822.992	215.347.200	103,5%
<i>Subsidies</i>	200.666.640	199.993.200	100,3%
<i>Overdrachten Binnenland</i>	129.365.862	129.750.000	99,7%
<i>Overdrachten Buitenland</i>	19.948.697	19.857.500	100,5%
<i>Bijdragen en afschrijvingen</i>	180.061.775	188.421.700	95,6%
	1.380.161.128	1.402.758.600	98,4%

Exploitatieresultaat	(163.951.535)	(152.919.900)	107,2%
-----------------------------	----------------------	----------------------	---------------

Bron: Directie Financiën

Bron: Uitvoeringsrapportage 4^e kwartaal 2017